

VILLISIKANÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN ELÄINTAUTITUTKIMUKSIIN JA KUOLLEISTA VILLISIOISTA ILMOITTAMINEN

Ruokavirasto toivoo saavansa näytteitä metsästetyistä luonnonvaraisista villisioista. Kuolleenä löydettyistä ja liikenneonnettomuuteen joutuneista luonnonvaraisista villisioista pyydetään ilmoittamaan kunnan- tai läänineläinlääkärille. Virusnäytteet tutkitaan afrikkalaisen sikaruton, klassisen sikaruton ja Aujeszkyyn taudin varalta.

Ilmoita kuolleina löydettyistä villisioista

Afrikkalaisen sikaruton tutkimuksiin on erittäin tärkeää saada itsestään kuolleita ja sairaalta vaikuttaneita villisikoja. Myös pitkään kuolleenä ollut ja pilaantunut ruho kannattaa tutkia ASF-viruksen varalta, sillä virus säilyy raadoissa pitkään. **Kuolleenä löydetystä tai sairaasta villisiasta tulee ilmoittaa viipymättä paikalliselle [kunnaneläinlääkärille](#) tai läänineläinlääkärille** ja mahdollisen patologisen tutkimuksen varalta Ruokaviraston Helsingin toimipisteeseen: erikoistutkija Taina Laine p. 050-3736614, taina.laine@ruokavirasto.fi, tai erikoistutkija Teija Kokkonen p. 040-5250822, teija.kokkonen@ruokavirasto.fi.

Ruokaviraston palkkiot

Ruokavirasto maksaa metsästäjälle tai metsästysseuralle 40€ palkkion/ yhdestä villisiasta lähetetyt näytteet. Palkkion voi vaihtaa maksuttomaan trikiinitutkimukseen Ruokavirastossa. Tällöin trikiinituloksen saa kahden viikon kuluessa. **Naarasvillisioista maksetaan 60€ lisäpalkkio**, jos kohtunäyte on mukana lähetyksessä. Naaraseläimen lisäpalkkio maksetaan myös sellaisista villisioista, joiden kohtu on lähetetty Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tutkimuksiin ja muut näytteet Ruokavirastoon. Lähetteessä on mainittava, että kohtu on toimitettu LUKEen. Lisätietoja LUKE:n näytteistä: lomakkeet.luke.fi/villisika.

Kuolleenä löydetystä tai oireilevasta villisiasta ilmoittamisesta Ruokavirasto maksaa 100€ ilmoittamispalkkion/ villisika.

Suomen sikayrittäjät ry maksaa toiminta-avustusta

Suomen Sikayrittäjät ry maksaa metsästysseuroille seura-avustusta 137€/eläin Suomessa pyydettyistä villisioista. Tuki maksetaan Ruokavirastoon lähetetyn ASF-tutkimusnäytteen perusteella noin puolen vuoden välein. Avustuksen saamiseksi näyteläheteeseen tulee kirjata metsästysseuran nimi ja hyväksyntä sille, että kopio tutkimustodistuksesta lähetetään Suomen sikayrittäjät ry:lle. Lisäksi metsästysseuran tulee toimittaa Sikayrittäjille metsästysseuran nimi, yhteyshenkilö sekä puhelinnumero ja tilitiedot osoitteeseen ari.berg@ariberg.fi.

Näytteet virustutkimuksiin

Ota näytteet mahdollisimman pian eläimen kuoleman jälkeen. Näytteeksi lähetetään villisian **munuainen, perna ja verta**, sekä emakoilta 5-10 cm pala **kohdunsarvea**. Jos verinäyteputkia ei ole saatavilla, ota pelkät elinnäytteet. Ota verinäyte mieluiten kertakäyttöruiskulla sydäimestä, mutta näytteen voi ottaa myös rintaontelosta, jos siellä on tuoretta verta. Verinäyteeseen ei oteta hyytymiä, kudospaloja tai roskia. Siirrä ruiskulla otettu veri verinäyteputkeen. Munuaiset sijaitsevat ruhon keskiosassa vatsaontelon selkäpuolella, molemmin puolin selkäranka. Toinen munuainen riittää näytteeksi. Perna on pitkänomainen, melko litteä, tummanpunainen elin, joka sijaitsee mahalaukun kyljessä, vatsaontelossa vasemmalla. Kohtu on vaihtelevan kokoinen Y:n muotoinen elin, jonka runko-osa on peräsuolen ja virtsarakon välissä. Runko-osasta haarautuvat oikea ja vasen kohdunsarvi. Naaraan koko, ikä sekä mahdolliset tiineydet vaikuttavat kohdun kokoon. Nuoren naaraan kohtu voi olla hyvin pieni. Katso näytteenoton kuvallinen ohje www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/naytteenotto-ohjeet/villisika/

Näytteenottotarvikkeet

Näytteiden otto- ja pakkaamistarvikkeita voi maksutta tilata Ruokavirastosta osoitteesta tilaukset@ruokavirasto.fi. Verinäyteputkia voi kiiretilanteessa pyytää myös paikalliselta kunnaneläinlääkäriltä.

Ohjeet virusnäytteiden käsittelyyn ja lähettämiseen

- Pakkaa elin- ja lihasnäytteet muovipusseihin.
- Pakkaa munuainen ja perna samaan pakkaukseen ja kohtu sekä verinäyteputki omiin pakkauksiinsa; kahteen päällekkäiseen muovipussiin.
- Säilytä pakkaukset jääkaappilämpötilassa ennen lähettämistä, jos et lähetä niitä samana päivänä.
- Kääri pussit sanomalehti- tai talouspaperiin ja sen jälkeen vielä yhteen muovipussiin.
- Laita muovipussi kuljetusta kestäväään pussiin tai laatikkoon, laita mukaan täytetyt **lähetelomake JA palkkiolomake**.
- Jos et käytä Ruokaviraston lähetettä, voit kirjoittaa lähetteen myös vapaamuotoisesti, mutta lähettäjän yhteystiedot ja tieto villisian pyyntipaikasta tarvitaan.
- Kirjaa läheteeseen, jos villisillä on sairauden oireita.
- Jos lähetät samassa paketissa näytteitä useasta eläimestä, merkitse kunkin eläimen näytepusstit ja vastaava lähete samalla numerolla.
- Lähetä näytteet Ruokavirastoon Helsinkiin **Matkahuollon Pikapakettina** heti pyyntiä seuraavana arkipäivänä. Viikolla viimeinen lähetyspäivä on torstai. Säilytä perjantaina otetut näytteet kylmässä viikonlopun yli ja lähetä ne maanantaina.
- **TÄRKEÄÄ:** Kirjoita paketin päälle teksti "**Eläinperäinen näyte - vapautettu**".
- Lähetysosoite: **RUOKAVIRASTO, Virologia, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki/Kamppi. Asiakasnumero 9400278**. Vastaanottaja maksaa lähetyskulut (asiakasnumero mainittava).
- Lähetä näyte Matkahuollon omasta toimipaikasta tai asiamiespisteestä. Paketin lähetystä ei voi ostaa Matkahuollon internetsivuilta. Älä käytä pakettiautomaattia.
- Katso Matkahuollon [palvelupistehausta](#) lähin toimipaikka (valitse toiminnot "paketin lähettäminen ja nouto" sekä "kaikenkokoiset paketit").
- Lähete- ja palkkiolomakkeet ja lisätietoja: www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/elaintautitutkimukset/naytteenotto-ohjeet/villisika/

Virustutkimuksen tulos

Ruokavirasto lähettää näytteiden lähettäjälle tutkimustuloksen, jos läheteeseen on merkitty lähettäjän postiosoite. Tulos tulee yleensä kuukauden kuluessa näytteiden lähettämisestä. Metsästetyn villisian lihan voi käyttää elintarvikkeena, vaikka virustautitutkimusten tulos ei olisi valmistunut.

Trikiinitutkimukset

ASF-näytteiden [palkkion vaihtoehtona](#) tehtävän trikiinitutkimuksen vastauksen saaminen kestää noin 2 viikkoa. Jos tulos tarvitaan nopeammin, on tutkimus Ruokavirastossa Oulussa maksullinen tai näytteet tulee lähettää johonkin muuhun, trikiininäytteitä tutkivaan [Ruokaviraston hyväksymään laboratorioon](#). Jos villisian lihaa luovutetaan tai myydään käytettäväksi metsästäjän oman talouden ulkopuolella, on siitä ensin tutkittava trikiinien esiintyminen ja odotettava tutkimuksen tulos. Myös omassa taloudessa käytettävän villisianlihan osalta Ruokavirasto suosittelee trikiinitutkimuksen tekoa.

- Ota näytteeksi lihasnäyte etujalan lihaksista, kielestä ja/tai palleasta, yhteensä vähintään 10 g, mielellään jopa 50g.
- Ota lihasnäyte niin, että siinä ei ole mukana rasvaa, jännettä eikä kielen pintaa. Palleanäyte otetaan pallean lihaksikkaasta osasta.
- Laita trikiininäytteet omaan pakkaukseensa, kahteen päällekkäiseen muovipussiin ja pakkaa kuten elinnäytteet.
- Lähetä näytteet trikiininäytteitä tutkivaan laboratorioon (omalla kustannuksellasi) tai virusnäytteiden mukana Ruokavirastoon Helsinkiin.